

UTVECKLINGSGUIDE & Utvecklingsplan

ÄMNESLÄRARPROGRAMMET 7-9 & Gy

För studenter antagna fr.o.m. H 11

Utvecklingsguide och utvecklingsplan som redskap för lärande

Utvecklingsguidens huvudsyfte är att erbjuda ett stöd för studenten och handledaren i deras diskussioner kring studentens utvecklingsbehov i relation till den aktuella VFU-kursens mål gällande sociala och didaktiska förmågor. Dokumentet ska användas som ett *diskussionsunderlag* i syfte att tydliggöra utvecklandet av lärarstudentens yrkesprofessionella förmågor samt att främja och underlätta en professionell kommunikation mellan student och handledare om VFU:ns innehåll under den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU).

Till utvecklingsguiden kopplas två *utvecklingsplaner* – en för sociala och en för didaktiska lärarförmågor (se särskilt dokument) I utvecklingsplanen dokumenterar studenten, i samarbete med handledaren, sin utveckling och sina utvecklingsbehov inom sociala-respektive didaktiska lärarförmågor. Målet med att upprätta en *utvecklingsplan* är att studenten ska kunna uppmärksamma och följa sin egen. Reflektioner kring den utveckling studenten själv upplevt och den handledaren observerat under VFU-kursen utgör ett stöd för nästkommande VFU-period. Att medvetandegöra sociala och didaktiska lärarförmågor, samt att i tal och skrift kunna beskriva dem, bidrar till att studenten blir bättre rustad för sitt kommande yrke.

Inför VFU:n tänker studenten igenom sina starka sidor i relation till yrkesrollen och kursens mål och försöker formulera vad som behöver tränas och utvecklas. Detta skriver studenten in i kolumnerna ”Det här ska jag utveckla” och ”Hur ska jag göra”. Student som gjort VFU tidigare tar också hänsyn till ”Styrkor och utvecklingsbehov från föregående VFU-period” (se föregående utvecklingsplan).

Under VFU diskuterar handledare och student hur det går och vad studenten behöver träna och utveckla i framtiden. Detta skriver studenten i sin *utvecklingsplan* i kolumnen ”Egen reflektion” och ”Handledarens reflektion”. Studenten skriver även ned hur den fortsatta träningen skall gå till i kolumnerna ”Det här skall jag utveckla” och ”Hur skall jag göra”. Till sin hjälp har studenten och handledaren utvecklingsguidens övergripande utvecklingsmål för respektive VFU-kurs.

Vid avslutad VFU är det viktigt att student och handledare gör ett avslut och att studenten fyller i kolumnen ”Handledarens råd till nästa VFU” och rutan ”Utvecklingsbehov till nästa VFU-period”. För att studenten skall ha en samlad bild över sin utveckling och sina utvecklingsbehov inför avslutande VFU, är det viktigt att studenten sparar alla sina utvecklingsplaner.

Examinerande kriterier och utvecklingskriterier Ämneslärarprogrammet 7-9 och Gymnasielärarprogrammet

Fetstil = examinerande förmågor i bedömningsunderlaget

Tillämpade sociala lärarförmågor	G1	G2	G3	Avancerad nivå
<i>Engagemang och samspel</i>	<ul style="list-style-type: none"> • orienterar sig om den pedagogiska verksamheten • visar förmåga att etablera kontakt med elever • uppvisar ett lämpligt och ansvarsfullt beteende i skolmiljön • upprättar kontakt med elever och vuxna på ett respektfullt sätt • visar intresse, engagemang samt tar egna initiativ 	<ul style="list-style-type: none"> • visar initiativförmåga i den pedagogiska verksamheten • visar förmåga att etablera relationer utan att förlora den professionella integriteten • hanterar på ett lämpligt och ansvarsfullt sätt sociala relationer i den vardagliga verksamheten • motiverar och engagerar elever 	<ul style="list-style-type: none"> • tar egna initiativ i de olika arbetsuppgifter som ingår i lärararbetet • visar god balans mellan närhet och distans i sociala relationer • samverkar på ett konstruktivt sätt med skolans olika aktörer • uppvisar en social interaktion som kännetecknas av ömsesidigt givande och tagande 	<ul style="list-style-type: none"> • visar förmåga att axla ansvar i den pedagogiska verksamheten • visar förmåga att ompröva förhållningssätt gentemot elever • växlar medvetet mellan närhet och distans i olika sociala relationer
<i>Kommunikation och interaktion</i>	<ul style="list-style-type: none"> • kommunicerar på ett sätt som blir begripligt för olika elever • har ett kroppsspråk som är lämpligt i situationen • fångar elevers intresse 	<ul style="list-style-type: none"> • anpassar kommunikationen till målgrupp och situation • har ett kroppsspråk som uttrycker trygghet och tydlighet • kommunicerar och konkretiserar sina kunskaper 	<ul style="list-style-type: none"> • anpassar kommunikationen till elevers olika villkor och förutsättningar • kommunicerar på ett sätt som förenar lyhördhet med tydlighet 	<ul style="list-style-type: none"> • visar förmåga att variera kommunikationen utifrån medvetna sociala och pedagogiska överväganden

	<ul style="list-style-type: none"> • börjar observera den icke verbala kommunikationen i en grupp 	<p>på ett sådant sätt att det blir begripligt för eleverna</p>	<ul style="list-style-type: none"> • har en fungerande kommunikation och visar lyhördhet till både elever och vuxna 	
Tillämpade sociala läraryrsmågor	G1	G2	G3	Avancerad nivå
<i>Ledarskap och konflikthantering</i>	<ul style="list-style-type: none"> • visar självinsikt och lyhördhet för konstruktiv kritik • ansvarar för att leda planerade enskilda moment • följer, studerar och diskuterar handledarens olika uppgifter som förekommer under VFU:n • studerar och/eller diskuterar med handledaren genomförande av föräldramöte/föräldraaktivitet • observerar och/eller diskuterar värdegrundsfrågor • söker balansen mellan att vara privat, personlig och professionell • diskuterar begrepp som närhet, distans och integritet med handledaren 	<ul style="list-style-type: none"> • visar förmåga till ledarskap i det pedagogiska arbetet • identifierar problem/dilemman i skolmiljön och föreslår lösningar • visar förmåga att utifrån konstruktiv kritik dra slutsatser och förändra sitt agerande • ansvarar för såväl planerade som oplanerade arbetsuppgifter och reflekterar över sitt eget och andras ledarskap i förhållande till teori • hanterar problem med stöd av handledaren och på egen hand • tar i samråd med handledaren successivt ett större ansvar för olika uppgifter som förekommer under VFU:n • studerar och diskuterar genomförandet av 	<ul style="list-style-type: none"> • grundar sitt ledarskap i ett demokratiskt förhållningssätt • identifierar och hanterar problem/dilemman i skolmiljön • kan på ett tillfredsställande sätt analysera konsekvenserna av det egna agerandet • anpassar arbets sätt efter elevers lärande såväl på individnivå som i gruppnivå och motivera detta • deltar vid genomförande av utvecklingssamtal eller annat elevstödsarbete • är tydlig och strukturerad i sitt ledarskap och visar trygghet som ledare • visar prov på att locka fram elevers lust och vilja att lära • använder olika förhållningssätt i sitt ledarskap beroende på 	<ul style="list-style-type: none"> • leder verksamheten på ett sätt som vittnar om självständighet • förebygger medvetet konflikter • försöker självständigt lösa problem i skolmiljön • uppvisar en väl utvecklad yrkesetisk medvetenhet • kan vid behov och på kort varsel ändra sin organisering av verksamheten • visar förmåga att utifrån egna och andras synpunkter anta nya utmaningar i yrkesrollen • ansvarar för genomförandet av arbetet på enheten under en längre tid och deltar i diskussioner i olika forum • ansvarar delvis för arbete med utvecklingssamtal eller annat elevstödsarbete

<p><i>Forts. Ledarskap och konflikthantering</i></p>		<p>utvecklingssamtal med handledaren</p> <ul style="list-style-type: none"> • visar prov på kontinuerlig tydlighet och struktur • visar prov på värdegrundsbaserat ledarskap i förhållande till teori • är medveten om och diskuterar med handledaren om vad ett gott arbetsklimat är • skapar närhet med bibehållen integritet till elever och vuxna, samt visa personlighet och empatisk förmåga i sitt ledarskap • uppfattar sina möjligheter och sin begränsning i uppdraget • är medveten om hur röst och kroppsspråk kan påverka ledarskapet 	<p>elever, situation och sammanhang</p> <ul style="list-style-type: none"> • använder kroppsspråket aktivt i sitt ledarskap 	<ul style="list-style-type: none"> • fungerar som arbetsledare för och samarbetspartner till såväl elever som vuxna • arbetar aktivt för ett gott arbetsklimat på enheten • inspirerar till utvecklingsarbete • kan vid behov ändra prioriteringar och inta andra perspektiv • lockar fram elevers lust att lära • kan förstå vad som sker och varför samt hur det påverkar mitt ledarskap
--	--	--	--	--

Tillämpade didaktiska lärarförmågor	G1	G2	G3	Avancerad nivå
<i>Planering</i>	<ul style="list-style-type: none"> • visar vilja och förmåga att fördjupa och bredda sina teoretiska och praktiska kunskaper som behövs för att genomföra olika moment inom yrket • planerar olika uppgifter med syfte, centralt innehåll och kunskapskrav • skaffar sig förutsättningar för planering av verksamheten genom att observera och samtala med elever • visar prov på initiativ och ansvarsförmåga 	<ul style="list-style-type: none"> • visar förmåga att planera undervisning inom begränsade arbetsområden i relation till nationella styrdokument • kan omsätta egna kunskaper inom ämnesområdet till ett innehåll i den pedagogiska verksamheten • skaffar sig relevanta kunskaper för att planera pedagogisk verksamhet • planerar tillsammans med eleverna utifrån nationella styrdokument så att arbetssätt tillgodoser både individ och grupp • skaffar sig kunskaper om elevgruppen och elevers förståelse och förutsättningar vid planering • tar hänsyn till elevers agerande till varandra vid planering • ger möjlighet till inflytande för elever och föräldrar 	<ul style="list-style-type: none"> • visar förmåga att planera undervisning inom ett större arbetsområde i relation till nationella styrdokument • kan värdera och omsätta egna kunskaper inom ämnesområdet till ett innehåll i den pedagogiska verksamheten • väljer stoff och arbetssätt utifrån elevers förutsättningar och behov • förmår fänga upp elevers erfarenheter och idéer • främjar elevers lärande med lösningar utifrån elevers olika behov 	<ul style="list-style-type: none"> • visar förmåga att ta ett helhetsansvar för planeringen av undervisningen under en längre tidsperiod • visar prov på ett aktivt och medvetet förhållningssätt till nationella styrdokument • utvecklar och uppdaterar löpande sina kunskaper • visar förståelse för pedagogikens och organisationens betydelse för elevers utveckling och lärande • integrerar kunskap från utbildningen i rådande praxis • gör egna bedömningar och prioriteringar av verksamhetens innehåll och arbetssätt och är medveten om vilka teoretiska antaganden dessa bedömningar och prioriteringar bygger på • planerar för elevers och föräldrars inflytande

<i>Forts. Planering</i>		<ul style="list-style-type: none"> • anpassar planeringen till situationer som kan uppstå och förutsättningar som kan ändras		<ul style="list-style-type: none"> • visar prov på olika flexibla och kreativa lösningar utifrån elevers olika behov
------------------------------------	--	---	--	---

Tillämpade didaktiska lärarförmågor	G1	G2	G3	Avancerad nivå
<p><i>Genomförande</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • visar förmåga att leda enskilda moment i den pedagogiska verksamheten • diskuterar möjligheter respektive problem kring genomförandet i dialog med handledare • visar prov på tydlighet och struktur vid genomförande av enskilda moment • diskuterar sekretessfrågor tillsammans med handledaren 	<ul style="list-style-type: none"> • visar förmåga att undervisa inom begränsade undervisningsområden • kan omsätta egna kunskaper inom ämnesområdet i undervisningen • visar lyhördhet för elevernas behov och förmågor i undervisningen • använder lämpliga hjälpmedel • inser alla människors olikheter och lika värde • är medveten om olika handikapp, olika kulturer samt genus och hur det påverkar undervisningssituationen • visar prov på retorisk kunskap 	<ul style="list-style-type: none"> • visar förmåga att undervisa inom ett större arbetsområde • kan värdera och omsätta egna kunskaper inom ämnesområdet i undervisningen • tar i beaktande elevernas behov och förmågor i undervisningen • är medveten om att omvärldskunskap är viktig • inser betydelsen av samarbete med andra yrkesgrupper • använder olika undervisningsmetoder 	<ul style="list-style-type: none"> • visar förmåga att ta ett helhetsansvar för undervisningen under en längre tidsperiod • har en väl utvecklad förmåga att omsätta egna kunskaper inom ämnesområdet i undervisningen • anpassar på ett medvetet sätt undervisningen till elevernas behov och förmågor • leder och utvecklar undervisningen i enlighet med nationella styrdokument • arbetar på ett varierat arbetssätt

Tillämpade didaktiska läraryrsmågor	G1	G2	G3	Avancerad nivå
<p><i>Utvärdering och utveckling</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • visar förmåga att tillsammans med handledare följa upp enskilda moment i den pedagogiska verksamheten • diskuterar elevers och föräldrars inflytande i verksamheten med utgångspunkt i styrdokument • med utgångspunkt från ett enskilt moment samtalar kring teori och praktik i verksamheten • diskuterar sekretessfrågor och anmälningsplikt tillsammans med handledaren • identifierar hur styrdokumentet påverkar verksamheten • visar prov på att kunna ta och ge konstruktiv kritik • lyssnar och förstår andras perspektiv 	<ul style="list-style-type: none"> • visar förmåga att följa upp undervisningen inom begränsade arbetsområden • utvärderar tillsammans med eleverna och reflekterar kring synpunkter för att förbättra och utveckla verksamheten • reflekterar över egna och andras erfarenheter av det pedagogiska arbetet samt uppmärksammar såväl teori och praktik som relationen dem emellan • identifierar och argumenterar kring möjliga förändringar i verksamheten • utvärderar områden med hjälp av nationella styrdokument • förankrar undervisningen i styrdokumentet • visar förmåga att våga ifrågasätta och ifrågasättas • granskar sig själv med stöd av handledaren 	<ul style="list-style-type: none"> • visar förmåga att utvärdera undervisningen inom ett större arbetsområde • reflekterar över planering, genomförande och det egna ledarskapet • är öppen för diskussion med andra såsom elever, kollegor och föräldrar i syfte att utveckla och förändra verksamheten • ger exempel på vad som behövs för en bättre skola • använder utvärdering som grund för sitt eget lärande • utvärderar och konkretiserar undervisningen tillsammans med eleverna utifrån styrdokumentet • kan förhålla sig kritisk på ett konstruktivt sätt • visar flexibilitet och lyhördhet • reflekterar över lärarens uppdrag och lärarrollens gränser 	<ul style="list-style-type: none"> • visar god förmåga att utvärdera den egna undervisningen • använder elever och föräldrars delaktighet i verksamhetens löpande arbete som en resurs och uppmuntrar dem att reflektera över och kritiskt granska verksamheten • granskar kritiskt förslag till förändringar i verksamheten • reflekterar över sambandet mellan verksamhetens innehåll och vad som sker i grupp och rum • använder utvärdering som ett naturligt instrument för egen utveckling • använder styrdokumentet som en bas för utvecklingen av verksamheten • försöker tillgodose elevers behov i förhållande till verksamhetens möjligheter • för dialog om sin undervisning med andra

Tillämpade didaktiska läraryrsmågor	G1	G2	G3	Avancerad nivå
<i>Kunskapsbedömning</i>	<ul style="list-style-type: none"> tar del av och visar förmåga att diskutera kunskaps-bedömning med handledaren inom den pedagogiska verksamheten 	<ul style="list-style-type: none"> visar förmåga att diskutera instrument för kunskaps-bedömning med handledaren inom det aktuella ämnet/ämnnesområdet visar grundläggande förmåga att bedöma kunskap inom det aktuella ämnet/ämnnesområdet 	<ul style="list-style-type: none"> visar förmåga att ta fram instrument för kunskaps-bedömning inom det aktuella ämnet/ämnnesområdet visar förmåga att bedöma kunskap inom det aktuella ämnet/ämnnesområdet visar förmåga att återkoppla kunskapsbedömning till elever 	<ul style="list-style-type: none"> visar förmåga att ta fram relevanta instrument för kunskapsbedömning utifrån specifika kunskapskrav inom det aktuella ämnet/ämnnes-området visar förmåga att bedöma kunskap i relation till specifika kunskapskrav inom det aktuella ämnet/ämnnesområdet visar förmåga att återkoppla och kommunicera kunskapsbedömning till elever

UTVECKLINGSPLAN Sociala lärarförmågor

Värdegrund, engagemang och samspel, kommunikation och interaktion, ledarskap och konflikthantering

Student:

Utbildning:

Kurs:

Termin:

Styrkor och utvecklingsbehov från föregående VFU-period:

Det här ska jag utveckla	Hur ska jag göra?	Egna reflektioner	Handledarens reflektioner	Handledarens råd till nästa VFU

Utvecklingsbehov till nästa VFU

UTVECKLINGSPLAN Didaktiska lärarförmågor
Planering, genomförande, utvärdering och kunskapsbedömning

Student:

Utbildning:

Kurs:

Termin:

Styrkor och utvecklingsbehov från föregående VFU-period:

Det här ska jag utveckla	Hur ska jag göra?	Egna reflektioner	Handledarens reflektioner	Handledarens råd till nästa VFU

Utvecklingsbehov till nästa VFU

